7/999
7/1000

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn.Güldal AKŞİT)

SAYI : B.02.0.007/00. 44.447 **12./08/2003**
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: 28.07.2003 tarih ve 2682 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Atilla BAŞOĞLU'nun tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması talebiyle Başkanlığınıza yönelttiği 7/999 Esas ve 2690/10070 Evrak Kayıt nolu ve 7/1000 Esas ve 2691/10071 Evrak Kayıt nolu sorulara ilişkin cevaplar aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Güldal AKŞİT
Devlet Bakanı

Ek- Cevabi Yazı (2 Adet)

7/999
7/1000

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA BAŞOĞLU'NUN YAZILI SORU ÖNERGESİNE KADININ STATÜSÜ VE SORUNLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN VERİLEN CEVAPLAR

A-Sürdürülen Çalışmalar

- Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat yasasının 1994 yılında iptal edilmesinden bu yana Genel Müdürlük yasal boşluk içinde çalışmalarını sürdürmüştür. Genel Müdürlüğün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Tasarısı 2002 genel seçimlerinden sonra kurulan 58. Hükümet Döneminde yeniden TBMM'ye sevk edilmiştir.

  59. Hükümet döneminde Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı olarak görevlendirilmem ile Tasarının yasalaşma süreci hızlanmış olup, hazırlanan Tasarı, metni görüşleri alınmak üzere Sivil toplum Kuruluşlarına gönderilmiş, ayrıca yaklaşık üç hafta süreyle Genel Müdürlüğün WEB sayfasında yer almıştır. 80'e yakın Sivil Toplum Kuruluşunu temsil eden 3 Kadın Kuruluşu Birliğinin yanı sıra 20 Sivil Toplum Kuruluşundan da görüşleri iletilmiştir. Alınan görüşler Tasarıda değerlendirilmiştir.

  Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülerek Alt Komisyona sevk edilen ve yeniden düzenlenen Tasarı Komisyonda kabul edilmiştir, 24 Temmuz 2003 tarihinde Tasarı Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilmiştir.

- 12. 05. 2003 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından TBMM Adalet Komisyonu' na sevk edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısına ilişkin Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünün görüşünü oluşturmak, toplumsal cinsiyet bakış açısıyla Tasarıyı gözden geçirmek amacıyla kamu kurumları, gönüllü Kadın Kuruluşlarının hukukçu temsilcileri ve üniversitelerin hukuk fakültesi öğretim üyelerinin katılımıyla ilki 30.06.2003 tarihinde olmak üzere üç toplantı geçekleştirilmiştir. Geniş bir katılımla yürütülen çalışmalar sonucunda ortaya çıkan görüşleri içeren rapor hazırlanmaktadır.

- 17 Ocak 1998 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun' un uygulamasında yaşanan aksaklıkları gidermek üzere "Ailenin Korunmasına Dair

7/999
7/1000

Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarı Taslağı" çalışmaları sürdürülmektedir.

- Doğum izinlerine ilişkin olarak farklı statü hukuna tabi olarak çalışanlar arasındaki eşitsizliği gidermek ve Avrupa Birliği direktiflerine paralel düzenleme yapmak üzere Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Devlet Memurları Kanunu, İş Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu ve Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarı Taslağı" yeniden canlandırılacaktır.

- Sağlık Bakanlığınca yürütülen Üreme Sağlığı Eylem Planının Güncelleştirilmesi Projesi kapsamında oluşturulan Yönlendirme Komitesi üyesi olan Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Eylem Planının hazırlanmasında aktif olarak görev almakta olup, çalışmalara devam edilecektir.

- Ülkemizde insan hakları alanında kurumsallaşmanın geliştirilmesi çerçevesinde, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığının kuruluşuna ilişkin 12.04.2001 tarih ve 4643 sayılı Kanun gereğince oluşturulan İnsan Hakları Danışma Kurulu' nun üyesi olan Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünden temsilciler, Kurulun 9 Mayıs 2003 tarihindeki olağanüstü toplantısına katılmıştır.

  Özellikle Eğitim ve Kadının İnsan Hakları Alt Komisyonlarında yer alarak etkin katılım sağlayan Genel Müdürlük Kadının İnsan Hakları Alt Komisyonunun raportörlüğünü de üstlenmiştir. Söz konusu Alt Komisyonun rapor yazım çalışmaları halen sürmektedir.

- Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu tarafından 2001 ve 2003 yıllarında iki kez Cenevre'de düzenlenen Kadın Girişimciler formunun üçüncüsünün 2005 yılında yine Cenevre'de yapılması öngörülmüştür. Aradaki yıllarda ise bölge ülkelerinin özellikleri ve talepleri göz önünde bulundurularak alt bölge toplantılarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu alanda ilk bölgesel forumun Nisan 2004 tarihinde Türkiye'de yapılabilmesi için Dışişleri Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) nezdinde girişimlerde bulunulmuştur. Bölgesel forumda tartışılacak temaların belirlenmesi için kadın girişimciliği konusu ile ilgilenen üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarından görüşleri alınmak üzere yazı yazılmış olup, ilgili kuruluşlarla hazırlık toplantıları gerçekleştirilecektir.

7/999
7/1000

- Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Dışişleri Bakanlığının koordinasyonu ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla oluşturulan İnsan Ticareti ile Mücadele Ulusal Görev Gücü'nde yer almaktadır. Kuruluşların görev alanına giren konularda kaydettikleri gelişmelerin görüşüldüğü toplantıların dördüncüsü 25 Haziran 2003 tarihinde gerçekleştirilmiş, önümüzdeki dönemde yapılabilecek konular ele alınmıştır.

- Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü ile Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünün 17.06.2003 tarihinde imzaladığı ortak bir protokol ile kız çocuklarının eğitiminin önemini vurgulayan, bu konuda özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki yetersizlikler ile kız çocuklarının eğitimine devam etme çaba ve mücadelelerini konu alan, her biri 25'er dakika olmak üzere 13 bölümlük bir belgesel hazırlanması kararlaştırılmıştır. Hazırlanmakta olan dizi film önümüzdeki yıl gösterime girecektir.

- Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan, kadın konusu ile ilgili tek resmi merkez olma özelliğini taşıyan Dokümantasyon Merkezi, özellikle üniversitelerden, meslek örgütleri ve öğrencilerden gelen talepleri yerine getirmekte, kullanıcılara hizmet vermeyi sürdürmektedir.

- Genel Müdürlüğün Bilgi İşlem Birimince 1995 yılında başlatılan ve halen sürdürülen basında "kadın" konulu haber ve makaleler indekslenerek arşivlenmiştir. Bu arşivin internet ortamında arama yapılabilmek üzere son kullanıcıya sunulması çalışmaları devam etmektedir.

- **Türkiye'nin üyesi olduğu ve çalışmalarını işbirliği içinde yürüttüğü Avrupa Konseyi Kadın-Erkek Eşitliği İzleme Komitesinin (CDEG)**, Strasburg'da bulunan merkezinde yılda iki kez üçer gün olarak gerçekleştirilen olağan toplantılarına katılım sağlanacaktır. Ayrıca söz konusu Komite tarafından oluşturulan çeşitli konulardaki "Uzmanlar Grubu" çalışmalarına Türkiye'den uzmanların katılımı her zaman olduğu gibi desteklenmeye devam edilecektir.

- Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi ile ilgili ve önemli görülen diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği çalışmaları sürdürülecek, seminer ve toplantılarına katılım sağlanacaktır.Genel Müdürlüğün görev ve sorumluluk alanlarındaki Avrupa Birliği uyum süreci çalışmaları Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü ve Avrupa Birliği

7/999
7/1000

Genel Sekreterliğinin (ABGS) çeşitli birimleri ile sürdürülmektedir. Bu kapsamda; ABGS'nce düzenlenen İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi periyodik toplantılarının yanısıra Siyasi İşler Alt Komitesi ile Sosyal Politika ve İstihdam Alt Komitesi toplantılarına katılım sürdürülecektir.

- Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu işbirliği ile 3.Ülke Üreme Sağlığı Programı çerçevesinde "Üreme Sağlığı Hizmetlerinin Entegrasyonu için Ulusal Strateji Eylem Planın Günceleştirilmesi Projesinin Yönlendirme Komitesi üyesi olup gerek anılan komite, gerekse alt komite çalışmalarına düzenli olarak katılmaktadır. Bu çerçevede Haziran ayında düzenlenen 3 ayrı toplantıya katılım sağlanmıştır. Genel Müdürlük ayrıca Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Avrupa Birliği projesinin de Yönlendirme Komitesi üyesi olup projeye katılım ve katkı sağlamaktadır.

- Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Tanıtım Savunuculuk Projesi (UNFPA) kapsamında içeriği İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi tasarım, kurulum ve güncellemeleri Genel Müdürlüğümüz Bilgi İşlem Birimi tarafından yapılacak olan "Kadın Almanağı" isimli web sitesi kurumsal Web Sunucusu üzerinde yayınlanması çalışmaları sürdürülmektedir.

B-Gerçekleştirilen Çalışmalar

- Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinin 18.maddesi uyarınca, kadına ilişkin durum tespiti ve gelişmelerin izlenebilmesi için üye ülkelerin Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesine (CEDAW) her dört yılda bir ülke raporlarını sunma yükümlülüğü kapsamında, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünün kamu kurum kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının katkıları ile hazırladığı **Birleştirilmiş Dördüncü ve Beşinci Ülke Raporu CEDAW komitesine iletilmek üzere Dışişleri Bakanlığına gönderilmiştir.**

- Avrupa Birliği Komisyonunca hazırlanan Yeni Katılım Ortaklığı Belgesi doğrultusunda hazırlanacak olan Yeni Ulusal Programın önceliklerinin belirlenmesi amacıyla, 2001 yılında kabul edilen "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"nın siyasi kriterler, sosyal politika ve istihdam başlıkları altında gerçekleştirilmesi

7/999
7/1000

planlanan çalışmalar yeniden formule edilerek Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine bildirilmiştir. Buna göre; önceki Ulusal Programda Siyasi kriterler başlığı altında gerçekleştirilmesi planlanan Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünün Teşkilat yasasının çıkarılması konusu ile Sosyal Politika ve İstihdam başlığı altında orta vadede gerçekleştirilmesi planlanan; ebeveyn izni müessesesini kurmak ve Avrupa Birliği Standartlarına ulaştırma konusunun Yeni Ulusal Programda tekrar yer alması ile ilgili önerimiz Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine iletilmiştir.

- 28-30 Haziran 2003 tarihinde Fas Marakeş'te düzenlenen Dünya Kadın Zirvesine katılım sağlanarak bugüne kadar on üç kez düzenlenmiş olan Küresel Kadın Zirvesinde bu yıl ilk kez gerçekleştirilen Kadın Bakanlar Yuvarlak Masa Toplantısında ülkemiz tarafımdan temsil edilmiştir.

- 14-15 Haziran 2003 tarihinde İstanbul"da Kadın Siyasetçileri Eğitme Derneği (KADER) tarafından düzenlenen ve açılışı tarafımdan yapılan Kadın Sorunlarına Çözüm Arayışı Kurultayına katılım sağlanmış, "Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi" ve "Kadın ve Kız Çocuklarının Eğitim ve Öğrenimi" çalışma guruplarına Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü tarafından katılım sağlanarak gerekli katkı verilmiştir.

- 25-27 Haziran 2003 tarihlerinde DİE-Nüfus ve Kalkınma Göstergeleri Veri Bankası Proje grubu tarafından BM/Türkiye işbirliğinde gerçekleştirilen çalışma toplantısına katılınmıştır. Çeşitli alt komisyonlar oluşturularak gerçekleştirilen çalışmada Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü "Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet" alt komisyonunun çalışmalarına katılarak gerekli katkıları vermiştir.

- Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü bünyesinde UNFPA ile işbirliği çerçevesinde Savunuculuk/Tanıtım Alt Programı Projesi yürütülmektedir. Bu programın odaklanacağı üç sonuç belirlenmiştir. Bunlar;

  -Üreme Sağlığı, üreme hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaleti, nüfus, kalkınma konularında politika ve stratejilere yön veren politikacıların desteğinin sağlanması,

  -Ulusal ve yerel medyanın üreme sağlığı, üreme hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği/adaleti, nüfus ve kalkınma ile ilgili belli başlı konularda doğru ve etkili mesajlar vermesinin sağlanması,

7/995
7/1000

-Seçilmiş sivil toplum kuruluşları ve resmi kuruluşların ergenlerin üreme sağlığı, toplumsal cinsiyet eşitliği/adaleti, nüfus ve kalkınma ile ilgili tanıtım/savunuculuk çalışmalarının desteklenmesidir.

Programın odaklanacağı üç ana hedeften biri olan "ulusal ve yerel medyanın üreme sağlığı, üreme hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği/adaleti, nüfus ve kalkınma ile ilgili belli başlı konularda doğru ve etkili mesajlar vermesinin sağlanması" Gazeteciler Federasyonu işbirliği ile medyaya yönelik tanıtım toplantıları ile gerçekleştirilmektedir.

- Her yıl 11 Temmuz 2003 tarihinde kutlanan Dünya Nüfus Günü bu yıl da Savunuculuk /Tanıtım Programı tarafından gerçekleştirilen çeşitli faaliyetlerle kutlanmıştır. Bu yılın ana teması "Bir Milyar Ergen; Sağlık Bilgi ve Hizmetlerine Ulaşım Hakkı" dır.

- Bu tema ile ilgili olarak UNFPA Savunuculuk/Tanıtım alt programı çerçevesinde basılı ve görsel materyal geliştirilerek 81 ilde ve kamu kurum kuruluşlarında dağıtımı yapılmış, görsel basında çeşitli programlara katılınmıştır. Yazılı basında konuyla ilgili haberlerin yer alması sağlanmıştır.

- Ankara, İstanbul ve Anadolu Üniversiteleri İletişim Fakülteleri ile aşağıdaki toplantılar düzenlenmiştir:
  - -Ankara Üniversitesi işbirliği ile Kadın-Erkek açısından "Medyanın Sosyal Sorumlulukları" konferansı
  - -İstanbul Üniversitesi tarafından "Üreme Sağlığı ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" konulu tartışma paneli
  - -Eskişehir Anadolu Üniversitesi tarafından "Üreme Sağlığı ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" konulu panel düzenlenmiştir.

C-Planlanan Çalışmalar

- 2000 yılı Nüfus Sayımının yayımlanmaya başlayan kesin sonuçlarının tamamlanmasını takiben, Cumhuriyetin 75. yılı nedeniyle yayımladığımız ve büyük talep gören " Türkiye'de Kadının Durumu" kitabımızın güncelleme işleri yapılacaktır.

7/999
7/1000

- 4.Dünya Kadın Konferansı sonrası Genel Müdürlüğümüzün koordinasyonu ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan Eğitim, İstihdam, Hukuk ve Sağlık Komisyonları bugüne kadar başarılı çalışmalar yürütmüştür. Ancak bazı komisyonlar faaliyetlerini durdurmuştur. Komisyonların yeniden oluşumu ve yeni komisyonların oluşturulması amacıyla toplantı yapılması planlanmaktadır.

- Cumhuriyetin 80. kuruluş yıldönümü kutlamaları çerçevesinde Genel Müdürlüğümüzün gerçekleştirmeyi planladığı program ve projeler hazırlanarak Bakanlık Makamına sunulmuştur. Bu çerçevede 81 ilimizden kadınlarla ilgili kültür ve el sanatlarını yansıtan sergiler, panel, konferans ve sempozyumlar ile alanında ilk olan başarılı kadınlarımıza ödül törenleri gibi etkinlikler önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecektir.

- Kadınların eğitim, sağlık, istihdam ve hukuk alanlarında statülerinin yükseltilmesi, ülkemizin ekonomik kalkınmasına katılımları ve kalkınmanın nimetlerinden eşit bireyler olarak yararlanmaları doğrultusunda çalışmalar yürütmesi amacıyla 15 ilin Valiliği bünyesinde kurulan "Kadının Statüsü Birimleri"ne yönelik "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi" programı düzenlenecektir.

- 2002 yılı içinde Yeni Türk Medeni Kanunu'nun kadın-erkek eşitliği ile ilgili düzenlemelerinin ülke çapında tanıtımını gerçekleştirmek amacıyla, valiliklerimiz, kadın konusunda çalışmalar yapan gönüllü kuruluşlar, üniversite kadın araştırma merkezleri, üniversite hukuk fakülteleri ve barolarımızın işbirliği ile toplantılar dizisi gerçekleştirilmiş olup, söz konusu etkinliklerin 2003-2004 yıllarında 81 İl'de tekrarının yapılması için girişimler başlatılacaktır.

- "**Kadın ve Çocuk Hakları Açısından Yeni Türk Medeni Kanunu**" konulu kitap yazımı projesi, **Prof.Dr.Ahmet Kılıçoğlu** tarafından hazırlanmıştır. 2003 yılında basılması hedeflenen kitap, özellikle kadınların Yeni Türk Medeni Kanunu konusunda bilgilenmelerini ve yasal haklarını aramaları için önemli bir kaynak niteliğindedir.

- Türkiye'nin "Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu" doğrultusunda Aralık 1996'da geliştirdiği IV. Dünya Kadın Konferansı'nın sonuçlarının uygulanması ve izlenmesine ilişkin **"Ulusal Eylem Planı"**, mümkün olan en geniş katılım ile (kamu-kurum ve kuruluşları,

7/999
7/1000

üniversiteler, sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, sendikalar, meslek örgütleri ve medya kuruluşların temsilcileri) Kadının statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda hazırlanmıştır. 2004 yılı içerisinde söz konusu **"Ulusal Eylem Planı"**nın yukarıda bahsedilen kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşturulacak komisyonların işbirliğinde güncellemesi yapılacaktır.

- Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesinin (CEDAW) 18.maddesi uyarınca, kadına ilişkin durum tespiti ve gelişmelerin izlenebilmesi için üye ülkelere Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Komitesine (CEDAW) her dört yılda bir ülke raporlarını sunma yükümlülüğü getirmiştir. **Türkiye bu çerçevede, ilk üç raporunu sunmuş, 2004 yılında birleştirilmiş Dördüncü ve Beşinci Ülke Raporunu sunacaktır.** Bu çerçevede, hazırlanmış olan ülke raporumuzu sunmak üzere Genel Müdürlüğümüz ve ilgili Bakanlıkların temsilcilerinden oluşturulacak resmi heyet belirlenecek ve söz konusu heyet Genel Müdürlüğümüzün koordinasyonunda çalışmalarına başlayacaktır.

- İnsan ticaretinin ülkemiz açısından gittikçe önem kazanması ve acil tedbirler alınması gerekliliği çerçevesinde Genel Müdürlüğümüz 19 Aralık 2002 tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği toplantı salonunda, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun işbirliği ile kamu kurum ve kuruluşları, akademisyenler, sivil toplum örgütleri temsilcileri ile en çok yasadışı göç alan Karadeniz Bölgesi ve sınır illerimizden Emniyet Müdürleri, gazeteci ve sivil toplum örgütü temsilcilerinin davet edildiği **"İnsan Ticareti ile Mücadele"** konulu bir panel gerçekleştirmiştir. Dışişleri Bakanlığı tarafından kamuoyunda ilgi uyandıran bu panelin devamı talep edilmektedir. 2003 yılı içerisinde gerekli fon sağlanabildiği takdirde söz konusu panelin devamı düzenlenecektir.

- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde yürütmesi gereken çalışmalar arasında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından 2004-2006 yıllarını kapsayan bir Ön Ulusal Kalkınma Planı hazırlanması da yer almaktadır.

  DPT 'nin koordinatörlüğünde kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili sosyal tarafların katılımı sağlanarak hazırlanacak olan Ön Ulusal Kalkınma Planı'nda; katılım öncesi dönemde ekonomik ve sosyal uyumun sağlanmasına yönelik temel kalkınma önceliklerinin tanımlanması, durum analizlerinin yapılması ve bu çerçevede bölgesel politikalara yönelik bir ulusal strateji oluşturularak sektörel projelere yer verilmesi öngörülmektedir.

7/999
7/100

Bu çerçevede, istihdamın geliştirilmesi, işsizliğin azaltılması, iş sağlığı ve güvenliği, kadınların çalışma hayatına katılımı ve konumlarının yükseltilmesi, çalışan çocukların hayata kazandırılması, katılımcı bir sosyal diyalogun geliştirilmesi gibi konularda ortaya çıkabilecek proje önerilerine ilişkin değerlendirmeler yapmak üzere DPT tarafından düzenlenen toplantılara katılınmıştır.Bu çerçevede;

- Kadının Toplumsal Yaşama Katılımı Projesi (Tahmini Bütçe:1.156.500 €)
- Türkiye'de Aile İçi Şiddet Profilinin Çıkarılması Projesi (Tahmini Bütçe: 700.000€)

başlıklarını taşıyan iki proje teklifi ve bu projelere ilişkin tahmini bütçeler hazırlanarak DPT de oluşturulan proje havuzuna önerilmiştir. Projelerin ilk değerlendirmesi DPT de bir Komisyon tarafından yapılacak ve seçilen proje önerileri Hükümet'e sunulacaktır.

- Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Ulusal AIDS Komisyonunun üyesi olup, HIV/AIDS Ulusal Stratejik Eylem Planı çerçevesinde aşağıdaki çalışmaları gerçekleştirecektir:

  -HIV/AIDS ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda Rize'de bulunan STK'lar, yerel medya mensupları ve yöre halkı bilgilendirilecektir.

  -Üreme Sağlığı, Cinsel Sağlık, HIV/AIDS ve cinsel yolla bulaşan diğer hastalıklar konusunda Polatlı, Nallıhan, Ş.Koçhisar, Beypazarı/Karaşar, Bala/Karaali yatılı ilköğretim okullarının 7. ve 8. sınıfları bilgilendirilecektir.

- T.C.Hükümeti-UNICEF 2001-2005 Ana Uygulama Planı çerçevesinde 2.3 Tanıtım ve Toplum Seferberliği Projesi kapsamında aşağıdaki çalışmalar yapılacaktır:

  -Siyasi partilerin parti programlarında kadına yönelik politikaların oluşturulabilmesi için bilgilendirme toplantısı düzenlenecektir.

  -Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) ile Ek İhtiyari Protokolün yeniden basımı gerçekleştirilecektir.

  -Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da belirlenecek olan 2 veya 3 ilde CEDAW'ın tanıtımı amacıyla öğretmen (örgün ve yaygın eğitim öğretmenleri) ve öğrencilere yönelik bilgilendirme toplantısı yapılacaktır.

- Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA), 2001-2005 3.Ülke Programı Tanıtım savunuculuk Alt Programı çerçevesinde yapılacak çalışmalar şunlardır:

  -TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nu nüfus, kalkınma, Üreme Sağlığı, toplumsal cinsiyet ve nüfus kalkınma konularında bilgilendirmek üzere

bir toplantı düzenlenecektir. Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nun katkı ve desteklerinin sağlanması amacıyla UNFPA ve KSSGM tarafından üreme sağlığı ve toplumsal cinsiyet konularında bilgilendirilecekleri bir toplantının yapılması. Parlamento'da gerçekleştirilecek olan toplantıya KSSGM temsilcileri, Ülke Program Yöneticisi ve konu hakkında bilgi verecek öğretim üyelerinin katılımlarının sağlanması düşünülmektedir.

-Parlamenterler ve medya yöneticileri için Eğitim/Tanıtım/Savunuculuk materyalleri geliştirilecektir. Bu çerçevede dört materyalin basımı planlanmaktadır. Bunlar;

-KSSGM için yeni bir broşür

-Medya için tasarımı yapılan Üreme Sağlığında Aile Planlaması İletişimi kitapçığı

-Üreme Sağlığı/Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kitapçığı

-Nüfus ve Kalkınma Göstergeleri ve Sözlüğüdür.

-Gazeteciler Federasyonu işbirliği ile Ekim ayındaAntalya' da düzenlenecek bölgesel medya toplantısına Parlamenterlerin, Sivil Toplum Kuruluşlarının ve medya yöneticilerinin katılmaları planlanmaktadır.

-STK temsilcilerine yönelik kurumsal gelişimin sürdürülebilirliği konusunda eğitim seminerleri düzenlenecektir.

7/999
7/1000

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GRUP BAŞKANLIĞININ 18.07.2003 TARİH VE 733 SAYILI YAZILARI İLE DEVLET BAKANI, SN. GÜLDAL AKŞİT' E ADANA MİLLETVEKİLİ SN. ATİLLA BAŞOĞLU İMZASIYLA SORULAN SORULARA VERİLEN CEVAPLAR.

Soru:
a) Hangi çalışmaları yürütmektesiniz?

Cevap:

1- **MEVZUAT ÇALIŞMALARI:**

Kurumun yıllardır yaşamış olduğu yasal boşluk nedeniyle yerine getiremediği asli fonksiyonlarının yanında, son birkaç yılda ve özellikle seçim arifesinde yaşanmış olan personel tasfiyesine ilişkin sıkıntılar ile mali ve kurumsal alt yapının çöküntüye uğraması sonucu, çalışmalarda istenilen verimlilik sağlanamamaktadır. Bu nedenle öncelik sırası kurumun yasal çalışmasına verilmiştir .

Hazırlanan yasa tasarısı Türkiye Büyük Millet meclisine sevk edilmiştir.

Kurumumuzun Kuruluşunu düzenleyen Kanun Tasarısı,24.07.2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda kabul edilmiş olup, Plan Bütçe Komisyonuna gönderilmiştir. Halen Plan Bütçe Komisyonunda görüşülmektedir.

Aile Araştırma Kurumunun daha önce yapılmış olan yönetmelikleriyle ilgili olarak güncelleştirme çalışmaları devam etmektedir.

2-YATIRIM FAALİYETLERİ:

2004 YILI PROJE TEKLİFLERİ HAZIRLANMIŞTIR

1. TÜRKİYE'DE AİLE YAPISI ARAŞTIRMASI

Konu: Araştırmanın konusu Türkiye'de günümüz aile yapısını formları ve dinamikleri ile birlikte ortaya koymaktır.

Amaç: Toplum, aile ve birey birbirlerinin içine girmiş alt birimler olarak toplumsal sistemi oluşturmaktadırlar. Bunlardan birini anlamak diğer parçaları da anlaşılır kılacaktır. Bu temelde de aileye ilişkin yapısal analizler toplumu ve bireyi tanımlamada belirleyici katkılar sağlayabilirler. O halde bu araştırmada da toplumun çekirdeği olan ailenin tüm yönleriyle araştırılması, bu araştırmaların periyodik olarak yapılması ve aile yapısı araştırmaları için yöntemsel bir standarda ulaşılması amaçlanmaktadır.

2. METROPOL KENTLERDE YAŞAYAN AİLELERİN YOKSULLUKLA BAŞETME YÖNTEMLERİ

Konu: Türkiye'de sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerin yoksulluk nedeniyle karşılaştıkları sorunlarla baş edebilmek için kullandıkları yöntemlerin belirlenmesi.

Amaç: Bu çalışma ile ailelerin işleyiş sistemi ve fonksiyonlarının, ekonomik yeterlilik perspektifinden ele alınarak ekonomik yetersizliğin ailelerin yaşam süreçlerine olan etkilerinin irdelenmesi amaçlanmaktadır. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerin yoksulluk nedeniyle karşılaştıkları stres ve değişimlerin; bunlara karşı kullanılan baş edebilme yöntemleri ile ailelerin kullanmaya ihtiyaç

duydukları psikolojik, sosyal ve ekonomik kaynakların belirlenmesi de araştırmanın amaçlarındandır.

3. SOKAK ÇOCUKLARI

Konu: Metropollerde (Ankara, İstanbul ve İzmir) yaşayan "Sokak Çocukları"nın sokak öncesi aile geçmişleriyle birlikte içinde bulundukları durumu tespit etmek.

Amaç: Metropol kentlerde yaşayan sokak çocuklarının aile yapılarının incelenmesi, onları sokakta yaşamaya iten nedenlerin belirlenmesi ve halen içinde bulundukları koşulların tespit edilmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır

Önem ve Gerekçe: Çocuk, en kolay incinebilen, ekonomik ve sosyal değişiklere karşı en savunmasız kitledir. Tüm bu etkenlerin özellikle çocukların gelişen fizyolojik ve psikolojik yapıları üzerine etkileri incelendiğinde, ulusun en kolay zarar görebilecek olan kitlesini ve ulusun geleceğini yani çocuklarını koruyup koruyamadığı anlaşılabilir. Çocukluk sürecinde sağlıklı, eğitilmiş, üretebilen ve mutlu bir erişkin olabilmesine yönelik başlangıçlar yapılır. Bu süreçte yaşanan sorunlar yetişkin bireyi dolayısıyla toplumu ve geleceği etkiler.

Son yıllarda sokaklarda yaşayan çocuk ve gençlerin işledikleri suçlarla kamuoyu gündemine taşınmaları, toplumsal yapıyı olumsuz etkileyen ve acil-köklü çözüm aranması gereken bir konu olarak "sokak çocukları" konusunu bir sorun alanı haline getirmiştir. Sokak çocukları şiddet, fiziksel ve cinsel istismar, başkaları tarafından suç işlemeye zorlanmak, yanma-yaralanma, kronik-tehlikeli bulaşıcı hastalıklara yakalanma, bakımsızlık sonucu oluşan sendromlar, kaçırılma ve öldürülme ve madde kullanımı gibi pek çok tehlike ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

Bu noktada araştırılması gereken konu hangi sosyo-ekonomik-kültürel ve psikolojik koşulların çocuğu sokağa mahkum ettiği ve bu durumun çocuk ve toplum üzerindeki etkilerinin neler olduğudur. Problemin kaynaklandığı noktalar belirlenerek sokakta yaşayan çocuğa gereken eğitim ve rehabilitasyon hizmetleri sağlanıp, sokakta yaşamayı önleme amacıyla ailelere eğitim ve destek hizmetine yönelik politikalar oluşturulabilir.

4. TÜRKİYE'DE KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARININ AİLEYE ETKİSİ (Televizyon Yayınları ve İnternetin Etkisi Araştırması)

Konu ve Amaç: Bu araştırmanın konusu son yıllarda toplum ve aile hayatında önemli bir yere sahip olan kitle iletişim araçlarından televizyon ve internetin aile üzerindeki etkisinin ve bu alanda ortaya çıkan sorunların, yapılan araştırma ve gözlem sonuçlarına dayanarak ve bir saha araştırması yapılarak (niceliksel ve niteliksel) tartışılması ve olası çözüm önerilerinin ortaya konulmasıdır. Araştırmada televizyon yayınlarının içerik çözümlemesinin yapılması, internetin etkisinin değerlendirilmesi ve yayınların aile yapısı üzerinde nasıl bir etki doğurduğunun araştırılması amaçlanmaktadır.

Soru:

b)Hangi çalışmaları tamamladınız?

Cevap:

YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Kadının Ülke Ekonomisindeki Yeri (1991)

- [ ] Türk Ailesinin Yaşadığı Mekanlara İlişkin Eğilimler (1991)
- [ ] Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi (1991)
- [ ] Sosyal Bünyemize Uygun Konut Tipleri (1991)
- [ ] Bağımsız İşyeri Sahibi Kadınların Aile ve İş İlişkileri (1991)
- [ ] Gecekondularda Aileler Arası Geleneksel Dayanışmanın Çağdaş Organizasyonlara Dönüşümü (1991)
- [ ] Televizyon ve Aile (1992)
- [ ] İşitme Kaybı, Ailece Bu Kayıp ile Yaşamayı Öğrenmek (1992)
- [ ] Ailede Çocuk Eğitimi (1992)
- [ ] Çalışan Kadınların Çocuk Bakımı ve Eğitimi Problemi: (Tıp Alanında Çalışan Kadınlar) (1992)
- [ ] Yurtdışına İşgücü Göçü ve Parçalanmış Aileleri (1993)
- [ ] Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları (1994)
- [ ] Türk Ailesinde Adolesanların (Ergenlerin) Sorunları ve Bunlara İlişkin Politikalar (1996)
- [ ] Yüksek Enflasyonun Aile İçi İlişkiler Üzerinde Etkisi (1996)
- [ ] Mesleklere Göre Aile Araştırması Olarak: İşçi Ailesi (1997)
- [ ] Metropolde Kariyer Meslekleri ve Aile Yapısı Temelinde Yaşama Tarzları: Ankara Örneği (1997)
- [ ] Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Terörden Kaynaklanan Göçlerin Aile Yapısına Etkileri (1997)
- [ ] Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet (1997)
- [x] Ekonomik Hesaplamalarda Bir Birim Olarak Aile (1997)
- [ ] Boşanma Sebepleri (1998)
- [ ] Türkiye'de Madde Kullanımı Profili (2002)

Kurum Uzmanlarınca Yapılan Araştırmalar

- "Akraba Evliliğinin Kültürel Nedenleri-Ankara Örneği 1999-"
- "1995-2000 Yılları Resmi Kayıtlarında Batman'da Gerçekleşen İntihar ve İntihar Girişimleri Üzerine Bir İnceleme"
- "Uluslararası Belgelerde Aile"
- "Deprem Bölgesinde Aileye Yönelik Çalışmaların Değerlendirilmesi"
- "Öğretmen ve Öğrencilerin Uyuşturucu Kullanımı Üzerine Görüşleri Araştırması (Ankara Örneği)"
- "Kamuoyunun AIDS Tehlikesini Farkındalık Düzeyi Hakkında İlk İzlenimler"
- "Boşanma ve Boşanmada Uzlaşma Hizmeti Konusunda Evli Bireylerin Görüşleri (Ankara Örneği)

15 MAYIS AİLE GÜNÜ VE HAFTASI ETKİNLİKLERİ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 20 Eylül 1993 tarih ve 47/231 sayılı kararı ile 15 Mayıs'ı Uluslararası Aile Günü olarak ilan etmiş ve 1994 yılından başlamak üzere her yılın 15 Mayıs tarihinin Aile Günü olarak kutlanmaktadır.

Uluslararası Aile Yılı olması nedeniyle birincisi 15 Mayıs 1994 tarihinde gerçekleştirilen Aile Günü, Aile Yılı'nın "Aile; değişen bir dünyada kaynaklar ve sorumluluklar" ve "Aile: Toplumun kalbindeki en küçük demokrasi birimi" şeklinde belirlediği temalar çerçevesinde kutlanmıştır.

Uluslararası Aile Günü, toplumun temel birimi olan aileye ilişkin konulara kamuoyunun dikkatini çekmeyi ve bu yöndeki eylemleri öne çıkarmayı hedeflemektedir. 1995 yılından itibaren her 15 Mayıs'ın Aile Günü olarak kutlanması, evrensel bir nitelik kazanması ve günümüz ailesinin gereksinimlerinin, güçlerinin, sorunlarının ve işlevlerinin daha iyi anlaşılması yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

Madde Kullanımı ve Bağımlılığı

- Anayasamız hükmü çerçevesinde uyuşturucu ile mücadele faaliyetleri ve alınacak tedbirlerde koordinasyonu sağlamak amacıyla 26.04.1996 tarih ve 393 sayılı Milli Güvenlik Kurulu Kararı ile 'Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele, Takip ve Yönlendirme Üst Kurulu' ile 'Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele, Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu' oluşturulmuştur. Milli Güvenlik Kurulu'nun anılan Kararı ile Üst Kurul'un başkanlığını Aile ve Kadından Sorumlu Devlet Bakanının, Alt Kurulun başkanlığını ise Aile Araştırma Kurumu Başkanı'nın yürütmesi öngörülmüştür.
- Bakanlığımızın girişimleri sonucunda, 25.07.1997 tarih ve 97/9700 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 393 sayılı M.G.K. kararının kabulü ve konu ile ilgili Bakanlıkların görevlendirilmeleri gerçekleşmiştir.
- Uyuşturucu Kullanımıyla Mücadele, Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu, her ay Aile Araştırma Kurumunda, Uyuşturucu Kullanımı İle Mücadele, Takip ve Yönlendirme Üst Kurulu Başbakanlıkta yılda üç defa toplanmaktadır. Alt Kurul Bugüne kadar 65, Üst Kurul ise 7 defa toplanmıştır.

- 1997 yılında "Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele, Takip ve Yönlendirme İçin Ulusal Politika ve Stratejiler Belgesi" ile Madde Kullanımı ve Bağımlılığı ile Mücadele Yasa Tasarısı Taslağı hazırlanmıştır.

AİLE EĞİTİM SEMİNERLERİ
(ANA BABA OKULU)

- Aile yaşam döngüsü, aile içi ilişkiler
- Akraba evliliği ve kalıtsal hastalıklar
- Gebelik, kısırlık, doğum öncesi gelişim, doğum ve bunlara ilişkin sorunlar
- Bebeklik dönemi, özellikleri, temel güven duygusunun gelişimi
- Okul öncesi dönemdeki çocuğun eğitimi ve disiplini: kekemelik
- Okul yılları, okul başarısını etkileyen faktörler, hiperaktivite, okuma-yazma güçlüğü, dikkat eksikliği, cinsel gelişim
- Ergenlik döneminin özellikleri, ergen ve ebeveyn çatışması, ergenlikte arkadaş ilişkileri
- Çocukluk ve gençlik döneminde madde bağımlılığı, nedenleri ve alınması gereken önlemler
- Eşler arası çatışma ve boşanmanın çocuklar üzerindeki etkileri
- Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Gelişim Psikolojisi Anabilim Dalı işbirliği ile 19 Şubat-13 Mart 1998 ve 15-24 Mart 1999 tarihleri arasında Aile Eğitim Seminerleri çerçevesinde "Çocuklarımızı Yetiştirirken Bilmek İstediklerimiz" başlıklı bir ana-baba eğitim programı düzenlenmiştir.

- Ayrıca Anne-Baba Eğitim Programı 23 Haziran-28 Temmuz 1998 tarihleri arasında TRT-GAP televizyonu "Dört Mevsim Kadın" programı içerisinde canlı olarak yayınlanmıştır

Yayınlarımız

I. BİLİM SERİSİ:
1 - **Türkiye Aile Bibliyoğrafyası** (yay.haz. AAK uzmanları) AAK yayınları nr.1, Ankara 1990, 328 s
2- **1950-1988 Köy Ailesinde Meydana Gelen Değişmeler**(Dr. Feridun Merter): AAK yayınları nr.2, Ankara 1990, 251s. Aynı yıl eserin ikinci baskısı yapıldı. .
3- **Kınalızade Ali Çelebi'de Aile** (Dr. Hüseyin Öztürk): AAK yay. nr.3, Ankara 1990, 176 s. 1991 de eserin ikinci baskısı yapıldı.
4- **Cumhuriyet Öncesinde Türk Kadını** (Dr.Şefika Kurnaz): AAK yay. nr. 4, Ankara 1990, 153 s. Eserin 1991'de ikinci baskısı yapıldı.
5/1- **Aile Yazıları I/ Temel Kavramlar, Yapı ve Tarihi** Süreç : (B.Dikeçligil-A.Çiğdem): AAK yay. nr. 5, Ank. 1990, 524 s. 1991'de ikinci baskısı yapıldı.
5/2- **Aile Yazıları II/ Kültürel Değerler ve Sosyal Değişme** (Komisyon): AAK yay. nr. 5/2, Ankara 1990, 522 s. 1991'de eserin ikinci baskısı yapıldı.
5/3- **Aile Yazıları III/ Birey Kişilik ve Toplum:** AAK yay. nr. 5/3, Ankara 1990, 440 s. Eserin 1991'de ikinci baskısı yapıldı.
5/4- **Aile Yazıları IV/ Evlilik Kurumu ve Ilişkileri**: AAK yay. nr. 5/4, Ankara 1990, 590 s. Eserin 1991'de ikinci baskısı yapıldı.
5/5- **Aile Yazıları VI/ Nüfus ve Aile Planlaması:** AAK yay. nr.5/6, Ankara 1991, 452 s.
6- **Milletlerarası Özel Hukukta Çocuklara İlişkin Kurallar** (Dr. Bilgin Tiryakioğlu): AAK yay. nr. 6, Ankara 1991. .

7- **Çocukların Korunmasına İlişkin Milletlerarası Sözleşmeler ve Türk Hukuku:** (Dr.Bilgin Tiryakioğlu)

AAK yay. nr.7, Ankara 1991, 359 s. .

8- **Avrupa Topluluğu Ülkelerinde Aile Politikaları:**

AAK Yay. nr.69, Ankara 1991, 205 s.

9- **Aile Kurumu / Karşılaştırmalı Ülkeler Panoraması:**

AAK Yay. nr.70 Ankara 1991 354 s.

10- **Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi / Türk Aile Tarihi:**

AAK yay. nr. 71, Ankara 1993 Şubat, 1208 s. 3 cilt

11- **Türk Aile Ansiklopedisi / I.II.III**

AAK yay. nr. 72/11, Ankara 1991, 386 s.

(Yay.Yönetimi: (D. Mehmet Doğan, Yay. Kur: Prof. İhsan Sezal (Bşk.) M. Mete, Doç. Dr. M. İsen, Doç. Dr. Haşim Karpuz)

Yay. Koordinatörleri: (Dr. Mehmet Akkuş, Dr. Sait Bodur,Yrd.Dr. İsmail Doğan, Ar. Gör. E. Buğra Ekinci. Ar.Gör. A. Karaca)

12- **Sosyo-Ekonomik Yönleriyle Aile:**

Kurum Katkısıyla MÜ. ve İslam Ülkeleri Ekonomik Araştırmalar Merkezi yayını. No: 6, İstanbul 1991,76 s.

13- **Türk Romanında Aile Kurumu** (1870-1970 arası 58 romanın incelenmesi):

Haz. Dr. Nükhet Esen

14- **Aile Araştırma Yöntemleri** (Prof. Dr. Prene C.Miller, çev. Dinçay Köksal):

AAK Yay., nr.97, Ankara 1996, 36 s.

15- **Gecekondu Kadınının Kente Özgü Düşünce ve Davranış Geliştirme Süreci**

(Yrd.Doç.Dr. Ümit Onat): KSHMY, nr. 73, Ankara 1993, 262 s.

16- **Ruh Hastalığının Aile İşlevlerine Etkisi** (Doç.Dr. Işıl Bulut):

KSHM yay. nr. 74, Ankara 1993, 158 s.

17- **Gecekondularda Ailelerarası Geleneksel Dayanışmanın Çağdaş Organizasyonlara Dönüşümü**

(Sosyoloji Derneği tarafından yürütülen araştırmayı Prof. Birsen Gökçe, Doç. Dr. F. Acar, Doç. Dr. Ayşe Ayata, Doç. Dr. İ. Özer, Doç. Dr. H. Uygun yaptılar):

KSHM yay. nr. 75, Ankara 1993, 503 s.

18- **Bağımsız İşyeri Sahibi Kadınların Aile ve İş İlişkileri** (Söğüt Sosyal-İktisadi Araştırmalar Merkezi tarafından yürütülen araştırmayı Prof. Dr. Nilgün Çelebi, B. Tokuroğlu ve Dr. Aylin Baran yaptılar):

KSHM yay. nr. 76, Ankara 1993, 242 s.

19- **Türkiye'de Televizyon ve Aile** (Doç.Dr. Veysel BATMAZ)

AAK yayınları, Ankara, 1995, 277 s.

20- **Aile İçi Şiddetin Sebep ve Sonuçları**

AAK Yayınları, Ankara, 1995, 321s.

21- **Ailede Çocuk Eğitimi** (Yay.Haz.AAK Uzmanları)

AAK Yayınları, Ankara, 1995, 531 s.

22- **Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları Araştırmaları** (Doç.Dr. Çiğdem ARIKAN)

AAK Yayınları, nr. 96, Ankara, 1995, 324 s.

23- **Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan Terör Nedeniyle Göç Eden Ailelerin Sorunları** (Proje Ekibi: Ahmet Türkyılmaz, Prof.Dr. Abdul Haluk Çay, Doç.Dr.B.Zakir Avşar, Dr. Mustafa Aksoy)

AAK Yayınları, nr. 115, Ankara, 1998, 528 s.

24- **Metropolde Kariyer Meslekleri ve Aile yapısı temelinde Yaşama Tarzları** (Proje Ekibi : Prof.Dr.Beylü Dikeçligil, Yard.Doç.Dr.Vehbi Başer, Yard.Doç.Dr. Suna Başak Avcılar, Yard.Doç.Dr. Alev Erkilet Başer, Yard.Doç.Dr. Emin Yaşar Demirci, Yard.Doç.Dr. Mualla Gülnaz Kavuncu)

AAK Yayınları, nr. 111, Ankara, 1998, 247 s.

25- **Türk Ailesinde Adolesanların Sorunları** (Arş.Yapan MAKRO A.Ş.)

AAK Yayınları, nr. 100, Ankara, 1997, 584 s.

26- **Türk Ailesinin Yaşadığı Mekanlara İlişkin Eğilimler** (Üç cilt) (Yay.Haz. AAK Uzmanları)

AAK Yayınları, nr. 114, Ankara, 1999,

1.Cilt : 491 s. 2. Cilt : 1233 s. 3.Cilt : 150 s.

27- **Part-Time Çalışmanın Türkiye'de Kadın İstihdamına Etkisi** (Şenay ESER)

AAK Yayınları, nr. 98, Ankara, 1997, 161 s.

28- **Teorik Esasları ve Tatbikatları Bakımından Aile Ödenekleri** (Doç.Dr. Sevgi KURTULMUŞ)

AAK Yayınları, nr. 102, Ankara, 1997, 222 s.

29- **Yurtdışına İşgücü Göçü (Parçalanmış Aile)** Araştırma: ESDA A.Ş. ile işbirliği.

AAK Yayınları nr. 95 Ankara, 1996, 259 s.

30- **Mesleklere Göre Aile Araştırması : İşçi Ailesi** (Proje Ekibi : Dr. Vedat Bilgin, Dr. Mehmet Özden, Dr. Aydın Başbuğ, Dr. Fetullah Akın, Dr. İhsan Keleş, Berna Seyfeli)

AAK Yayınları, nr. 110, Ankara, 1998, 155 s.

31- **Yüksek Enflasyonun Aile İçi İlişkiler Üzerinde Etkisi** (Yay.Haz. Prof.Dr. Erkan Öngel, Doç.Dr. Eyüp Bedir, Doç.Dr. Mevlüt Karakaya, Dr.Cem Kılıç, Uz.Belma Tokuroğlu)

AAK Yayınları, nr. 101, Ankara, 1997, 257 s.

32- **Ekonomik Hesaplamalarda Bir Birim Olarak Aile** (Proje Grubu: Doç.Dr. Mustafa Delican, Dr. Adem Esen, Yard.Doç.Dr.Ünal Çağlar, Yard.Doç.Dr.Veysi Seviğ, Doç.Dr.Sevgi Kurtulmuş, Doç.Dr.Recep Seğmen, Arş.Gör.Mahmut Bilen, Arş.Gör.Coşkun Çakır)

AAK Yayınları, nr. 112, Ankara, 1998, 348 s.

33- **Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet** (Proje Grubu : Doç.Dr. Kemal Gözmez, Yard.Doç.Dr. Bülent Bayat, Prof.Dr. İhsan Sezal, Doç.Dr. Erol Göka, Doç.Dr. Ruhi Köse, Doç.Dr. Yusuf Ziya Özcan, Devran Kutlugün, Doç.Dr. Muzaffer Sarımeşeli, Koray Kentli, Davut Cavcav)

AAK Yayınları, nr. 113, Ankara, 1998, 311 s.

34- **Uyuşturucu Madde Kullanımının Aile Üstüne Etkisi** (Hazırlayanlar Prof.Dr. Defne Taner, Dr. Kültegin, Doç.Dr. Duran Çakmak)

AAK Yayınları, nr. 99, Ankara, 1997, 103 s

35- **Hukuki Esasları ve Sosyo Ekonomik Yönleriyle Kısmi Çalışma**

AAK yay. nr. 23, Ankara 1991, 127 s.

36- **Göçmen Aileleri ve Göç Olayı**

AAK yay. nr. 24, Ankara 1991, 44 s.

II TANITIM SERİSİ

1- **Türkiye Aile Yıllığı** / 1990 (Doç.Dr. İhsan Sezal, Doç. Dr. Nabi Avcı, O. Eren):

AAK yay. nr. 10, Ankara 1990, 371 s.

2- **Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı** (Haz. M. Çetin Baydar):

AAK yay. nr. 5, Ankara 1990, 48 s.

3- **Aile Şurası/Bildiriler**: (17-20 Aralık 1990 tarihli Şuraya Sunulan Tebliğler):
AAK yay. nr. 9, Ankara 1990.

Şurada komisyonlar ve sunulan tebliğ sayısı:

1- Sosyal Yapı Kom. 18 tebliğ / bildiri.

2- Aile ve Hukuk Kom. 3 tebliğ / bildiri.

3- Sosyo-Kültürel Değişme ve gelişme kom.18 tebliğ / bildiri.

4- Aile sağlığı ve Sosyal Hizmetler Komisyonu 14 tebliğ / bildiri.

5- Aile Eğitimi Komisyonu 10 tebliğ / bildiri.

6- Ailenin Güçl. ve Sos. Güv. Politikaları Kom. 8 tebliğ / bildiri.

7- Aile Araştırmaları ve Aileye Yön. Yay. Kom. 6

Toplam: 67 tebliğ

4- **Aile Şurası/Kararlar**: (17-20 Aralık 1990 tarihli Aile Şurası'nda 7 komisyonun aldığı kararlar ve Şura sonuç bildirisi):

AAK yay. nr. 11, Ankara 1990, 83 s.

5- **Aile Şurası/Raporlar, (Görüşmeler, Kararlar)**:

AAK yay. nr. 14, Ankara 1991, 272 s.

6- **III. Aile Şurası**

6- **Tablolarda Aile/Resim Sergisi Katoloğu** (17-20 Aralık 1990 Aile Şurası): (Grafik Tasarımı: Pınar Bingöl, fotoğraflar: Ahmet Altınpınar)

AAK yay. nr. yok, Ankara 1990, 48 s. (Katoloğda 41 sanatçının 57 eseri yer alıyor)

7- **Türkiye Aile Yıllığı / 1991** (Yay. Haz: N. Avcı, Ö. Kabasakal, M. Mete, B. Soysal, M. Nuri Şahin):
AAK yay. nr. 71, Ankara 1991, 388 s.

8- **Fotoğraflarla Aile Katoloğu** (Yarışma Jürisi: Dr. N.Turinay (Başkan), Doç.Dr. Y.Bingöl (G.Ü.Gra. Ana. San. Dalı Bşk), Dursun Ali Sarıkoç (AFSAT Bşk), Sıdkı Fırat (GESAM), Ozan Sağdıç ve Mustafa Türkyılmaz(fot.san)

AAK yay. 27, Ankara 14 Nisan 1991, 114 s. Katologda dereceye giren ve sergilenmeye değer görülen 65 renkli, 44 siyah-beyaz fotoğraf yer alıyor.

9- **BAAKB (Program-Hizmet):** AAK Yayınları Ankara 1991, 131 s.

Devlet Bakanları Güler İleri ve Türkan Akyol'a sunulan brifing raporu.

10-**Aile ve Toplum Dergisi / I**, BAAKB'nın 3 aylık dergisi 1 Mart 1991, yıl. 1, nr. 1, 106 s.

11- **Aile ve Toplum Dergisi / II**, BAAKB'nın üç aylık dergisi, 2 Haziran 1991, c.1, nr.2, 110 s.

12- **Aile ve Toplum Dergisi / III**

13- **Aile Bülteni I**

14- **Aile Bülteni II**

15- **Aile Kurultayı Bildirileri** AAK Yayınları, nr.:83 Ankara 1995, 381 s.

16- **Aile Şurası Raporlar, Görüşmeler, Kararlar**

AAK Yayınları, nr.109 Ankara 1998 209 s.

III EĞİTİM SERİSİ

1-**Ninni Desem Nehar Olur / Ninni Şiirleri Antolojisi** (Haz. Mustafa Ruhi Şirin): Şiirlerin Kasetiyle birlikte.

2- **Aile Sağlığı** (Dr. Sait Bodur):

AAK yay. nr. 13, Ankara 1991, 60 s.

3- **Ailenin Güçlenmesinde Aile Bireylerinin Sorumlulukları**

AAK yay. nr. 19, Ankara 1991, 52 s.

4- **Evlilik ve Genç İnsan**

AAK yay. nr. 20, Ankara 1991, 60 s.

5- **Aile Eğitimi**

AAK yay. nr. 22, Ankara 1991, 108 s. .

6- **Serebral Palsili (Beyin Felçli) Çocuklar İçin Aile Rehberi**

AAK Yay. Nr. 88, Ankara 1995, 68 s.

7- **Görme Yetersizliği Olan Çocuğu Bağımsızlığa Hazırlamak İçin Ana Baba Rehberi**

AAK Yay. Nr.87, Ankara 1995, 154s.

8- **Bir Otistikle Yaşamak**

AAK Yay. nr. 89, Ankara 1995, 150 s.

9- **Zihinsel Özürlü Bir Çocuğum Var.**

AAK Yay. nr.90, Ankara 1995, 38 s.

10- **İşitme Engelli Bir Çocuğum Var.**

AAK Yay. nr. 91, Ankara 1995, 67 s.

11- **Bedensel Özürlü Bir Çocuğum Var.**

AAK yay. nr. 92, Ankara 1995, 51 s.

12- **Bir Fidan Büyüyor.**

AAK Yay. nr. 93, Ankara 1995, 14 s.

13- **Paylaşmak İstiyorum**

AAK Yay. nr. 94, Ankara 1995, 39 s.

14- **Mavi Kanatlı Bir Kuş** (Sadık Yalsızuçanlar):

AAK yay. nr. 25, Ankara 1991, 92 s.

15- **Ailenin Diş Sağlığı** (Prof. Dr. İlter Uzel):

AAK Eğitim Serisi / El Kitapları nr. 1, Ankara 1991, 130 s.

16- **Türk Müziği Çocuk Şarkıları / I-II** (Yarışmada Kazanan Eserler beste ve güfteleriyle):

Eserler MEB TTKB'nın 3.1.1990 tarih ve (611.4.11) sayılı ve 31.5.1990 tarih ve (611.4.1253) sayılı karar ve yazıları ile öğretim açısından uygunluğu tesbit edilmiştir.

TC. Devlet Bakanlığı yayını, Ank. 1991.

17- **Anne Hikayeleri** (Haz.Arif Ay):

TC. Dev. Bak. yay. İstanbul 1991 694 s. (57 yazarın 77 hikayesi)

18- **Küçük Prens** (Saint Exupry, çev: Fahrettin Aslan):

19- **Balıkçıl ile Yengeç** (Dr. Turgut Günay):

20- **Aileler İçin Sosyal Hizmet** (Prof.Dr. Kemal Çakmaklı):

21- **Batı Çocuk Klasiklerinde Temel Değerler** (Hüseyin Emin Öztürk):

22- **Ninni Bebeğim Ninni/Çocuk Şiirleri Antolojisi** (Haz. Mustafa Ruhi Şirin):

23- **Ninni Şiirleri Kaseti** (Haz. Mustafa Ruhi Şirin):

24- **Almanya'da Türk Olmak** (Yard.Doç.Dr. Kadir TURAN)

AAK Yayınları, nr. 103, Ankara, 1997, 297 s.

25- **21. Yüzyılın Eşiğinde Örf ve Adetlerimiz (Türk Töresi)** (Türk Kültürüne Hizmet Vakfı)

AAK Yayınları, nr. 104, Ankara, 1997, 204 s.

Bizim Dünyamız/Aile Eğitimi Seti'nde yer alan Kitap ve Kasetler:

Aile Eğitimi/ÇOCUK EĞİTİMİ SETİ:

(10 kitap + 10 kaset)

01- **Çocuğun Eğitimi / 0-1 Yaş Arası** (Haz. Özgür Demiral):

AAK Eğitim Serisi nr. 28, Ankara 1992.

02- **Çocuğun Eğitimi / 1-3 Yaş Arası** (Haz. Şengül Genç):AAK Ankara nr. 29, Ankara 1992.

03- **Çocuğun Eğitimi / 3-6 Yaş Arası** (Haz. Gülseren Tür):AAK eğitim serisi, nr. 30, Ankara 1992.

04- **Çocuğun Eğitimi / 6-12 Yaş Arası** (Haz. Özgür Demiral):AAK eğitim serisi, nr. 31, Ankara 1992.

05- **Çocuğun Eğitimi / Ergenlik Dönemi** (Doç. Dr. Adnan Kulaksızoğlu):
AAK eğitim serisi, nr. 32, Ankara 1992.

06- **Çocuğun Eğitimi / Çocuk Nasıl Öğrenir?** (Haz. Doç. Dr. Ali Osman Özcan):
AAK eğitim serisi, nr. 33, Ankara 1992.

07- **Çocuğun Eğitimi / Çocuk ve Çevre** (Dr. Erol Göka):
AAK eğitim serisi, nr. 34, Ankara 1992.

08- **Çocuğun Eğitimi / Çocuk ve Okul** (Haz. Prof. Dr. Ayla Oktay):
AAK eğitim serisi, nr. 35, Ankara 1992.

09- **Çocuğun Eğitimi / Çocuk ve Oyun** (Haz. Dr. Esra Ömeroğlu):
AAK eğitim serisi, nr. 36, Ankara 1992.

10- **Çocuğun Eğitimi / Sorunlu Çocuklar** (Haz. Prof. Dr. Kemal Çakmaklı):
AAK eğitim serisi, nr. 37, Ankara 1992.

Aile Eğitimi / AİLE EĞİTİMİ SETİ :
(10 kitap + 10 kaset)

11/01 **Aile Eğitimi / Aile Nedir?** (Haz. Doç. Dr. İhsan Sezal):
AAK Eğitim serisi, nr. 38, Ankara 1992.

12/02 **Aile Eğitimi / Ailede Eğitim** (Haz. Dr. Hüseyin Ağca):
AAK Eğitim serisi, nr. 39, Ankara 1992.

13/03 **Aile Eğitimi / Anneliğe Hazırlık** (Haz. Naciye Akyıldız):
AAK Eğitim serisi, nr. 40, Ankara 1992.

14/04 **Aile Eğitimi / Kadının Sağlık Klavuzu** (Haz. Naciye Akyıldız):
AAK Eğitim serisi, nr. 41, Ankara 1992.

15/05**Aile Eğitimi / Bebek ve Çocuk Bakımı** (Haz. Naciye Akyıldız):

AAK Eğitim serisi, nr. 42, Ankara 1992.
16/06 **Aile Eğitimi / Anne-Baba Olmak** (Haz. Prof. Dr. Kemal Çakmaklı): AAK Eğitim serisi, nr. 43, Ankara 1992.
17/07 **Aile Eğitimi / Çocuk Beslenmesi** (Haz. Doç. Dr. Sıdıka Bulduk): AAK Eğitim serisi, nr. 44, Ankara 1992.
18/08 **Aile Eğitimi / Çocuk Hastalıkları** (Haz. Dr. Hüseyin Akan): AAK Eğitim serisi, nr. 45, Ankara 1992.
19/09 **Aile Eğitimi / Çalışan Annenin Klavuzu** (Haz. Prof. Dr. Kemal Çakmaklı): AAK Eğitim serisi, nr. 46, Ankara 1992.
20/10 **Aile Eğitimi / Sorunlu Aileler** (Haz. Prof. Dr. Kemal Çakmaklı): AAK Eğitim serisi, nr. 47, Ankara 1992.

Görsel Yayınlar

1. "Ailemiz" isimli belgesel film (4 bölüm)
2. "Bizim Bayramlarımız" ve "Kötü Tohum" isimli 2 adet spot film.
3. "Bayramlarımız" isimli spot film.
4. "Islanan Topraklar" isimli dramatik-belgesel 8 bölümlük dizi film.
5. "Tehlike Kapımızda" isimli uyuşturucu madde kullanımına karşı uyarıcı 10 bölümlük eğitim amaçlı dramatik film.

Kurumumuz ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü arasında Gap Yöresine Yönelik görüntülü yayınlarla ilgili olarak "Kahraman Bey" isimli dizi filmin çekimi için 09.08.2000 tarihinde protokol imzalanmıştır.

"Kahraman Bey isimli dizi filmde "insan-çevre ilişkileri, tarihi eserlerin korunması, yöre çalışma hayatı, kız çocuklarının okuması ve aile içindeki durumu, evlilikleri, aile içi ilişkiler gibi konular ele alınmıştır.

Çekimler TRT tarafından gerçekleştirilmiş ve GAP Bölgesine yönelik yayın yapan TRT GAP Televizyonunda yayınlanmıştır.

AİLE ŞURALARI

Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu'nun kuruluşunu takiben 17-20 Aralık 1990 tarihleri arasında I. Aile Şurası toplanmıştır.Aile konusunda üniversiteler, gönüllü kuruluşlar, diğer kamu kurum ve kuruluşların görüşlerini almak ve sonuçta milli bir aile politikası oluşturmak 1. Aile Şurasının temel amacı olmuştur.

1. Aile Şurasında aileyi ilgilendiren 7 ayrı konu başlığı tespit edilmiş ve bu konularda komisyonlar oluşturulmuştur. Komisyonlar kendi konuları ile ilgili olarak tartışmışlar ve uzlaşılan hususların yer aldığı komisyon raporları oluşturulmuştur.

Sözkonusu raporlar şura genel kurulunda genel kurulun tasvibine sunulmuş, genel kurulca nihai şekli verilerek kabul edilmiş ve "şura kararları" olarak yayınlanmıştır.

1.Aile Şurasında sırasıyla Sosyal Yapı, Sosyal ve Kültürel Değişme, Aile Araştırmaları ve Aileye Yönelik Yayınlar, Ailenin Güçlendirilmesi ve Sosyal Güvenlik, Aile Eğitimi, Aile ve Hukuk, Aile Sağlığı ve Sosyal Hizmetler komisyonları oluşturulmuştur.

Sözkonusu komisyonlarda hazırlanan ve şura genel kurulunda son şekli verilen kararlar yeni kurulmuş olan Aile Araştırma Kurumu için çalışmalarına iyi bir başlangıç yapma imkanı ve firsatı sağlamıştır.

Temel kuruluş amacı, ailenin bütünlüğünün korunması ve güçlendirilmesi olan Aile Araştırma Kurumu amaçları doğrultusunda kamu politikaları oluşturulması için ihtiyaç duyacağı bir çok veriyi şura vasıtasıyla elde etmek yanında hangi konuların araştırılması ve hangi spesifik hususlara ağırlık verilmesi gerektiğini bizzat akademisyenler, bürokratlar ve sivil toplum örgütlerinin teklifi ve uygun görüşüyle tespit etmiştir.

Aileyi toplumun temel birimi olarak kabul eden Birleşmiş Milletler 8 Aralık 1989 tarihli kararıyla, 1994 yılını Uluslararası AileYılı olarak kabul ve ilan etmiştir. Bu doğrultuda Aile Yılının Türkiye Koordinasyonunu üstlenen Aile Araştırma Kurumu Aile Yılı münasebetiyle düzenlediği çeşitli etkinliklere ilaveten 16-18 Kasım 1994 tarihleri arasında "Değişim Sürecinde Aile,Toplumsal Katılım ve Demokratik Değerler" konulu Aile Kurultayını gerçekleştirmiştir.

1.Aile Şurasından sonra 1994 yılında 2. Aile Şurası yerine organizasyon "Aile Kurultayı" biçiminde gerçekleştirilmiştir. 16-18 Kasım 1994 tarihlerinde düzenlenen Aile Kurultayında çalışmalar oturumlar biçiminde realize edilmiştir.

İlk oturumda Aile ve Demokrasi ele alınmış, takip eden üç oturumda Değişim Sürecinde Aile konularına Aile ve Kadının Konumu, Aile ve Çocuk, Aileye Götürülen Hizmetler oturum başlıklarıyla değinilmiş, Ailede Şiddet ve Aile ve Psikolojik Destek konularıyla oturumlar tamamlanmıştır. Ayrıca oturumlardan önce üç adet genel bildiri sunulmuştur.

Kurultay çerçevesinde gerçekleştirilen oturumlarda aile konusunda bilgi ve birikim sahibi uzman kişilerin görüş, teklif ve düşünceleri alınmış ve böylelikle toplumsal gerçeğimize uygun aile politikaları oluşturulması için temel teşkil edecek görüşler oluşturulmuştur.

Üçüncü ve son aile şurası ise 25-27 Mayıs 1998 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. 1.Aile Şurası ve Aile Kurultayı tecrübelerinin ışığında hazırlanan 3. Aile Şurasında, çalışmalar ilk şurada olduğu gibi komisyonlar aracılığıyla yürütülmüş ve genel kurulun nihai kararıyla kararlar oluşturulmustur.

3.Aile şurasında 7 farklı toplumsal sorun alanı saptanmış ve bu sorun alanlarında uzman kişilerden oluşan komisyonlar oluşturularak tartışmalar sonucunda kararlar oluşturulmuştur.

Sırasıyla, 2000 Yılının Eşiğinde Aile ve Aile Politikaları, Aile ve Hukuk, Aile Eğitimi ve Aile Sağlığı, Aile ve Sosyal Araştırmalar, Sosyo-Ekonomik Değişim ve Aile, Kültürel Değerler ve Aile, Aile ve Kitle İletişim Araçları komisyonları çalışmalar sonucunda kendi konularında gündeme gelen sorunları tartışarak, tespitler ve tekliflerde bulunmuşlardır. Komisyonlarda hazırlanan ve bütün komisyon üyelerinin katılımıyla oluşan genel kurul tarafından nihai şekli verilen kararlar, şura kararları olarak kabul edilmiştir.

Sözkonusu şura kararlardan bir kısmı Aile Araştırma Kurumu tarafından yerine getirilecek niteliğe haiz olmakta, bir kısmı ise devletin farklı kurumlarını ilgilendirmektedir.

Aile Araştırma Kurumu, kuruluşunun hemen sonrasında başlattığı şura çalışmalarının bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonra da her 4 yılda bir gerçekleştirecek, Anayasa ve Yasaların kendine yüklediği görevleri yerine getirirken doğru hareket etme ve mevcut bilgi birikiminden yararlanma ilkelerini daima gözetecektir.

TÜRKİYE MADDE KULLANIMI VE BAĞIMLIĞI PROFİLİ ARAŞTIRMASI tamamlanmıştır. Özet Raporu yayına hazırlanmaktadır. Sonuçları bir basın toplantısı ya da panelle topluma duyurulacaktır hazırlıklar devam etmektedir.

Soru:

c) Bugünden sonrası için nasıl bir çalışma takvimi hazırladınız?

Cevap:

1. TÜRK AİLESİNİN GÜNCEL SORUNLARI AİLE EĞİTİMİNE YÖNELİK SPOT FİLM YAPIM TEKLİFİ HAZIRLANMIŞTIR.

Amaç ve hedefler:

Projenin ele aldığı konular, hedef kitlesi, iletişim ortamları açısından ülke genelini kapsadığı görülmektedir. Her ne kadar Türkiye geneline yönelik olsa da birbirinden bağımsız sorun alanlarının ilgili toplum kesimlerini hedef aldığı söylenebilir. Başka bir ifadeyle yayıncılıkta hedef kitlenin daraltılması etkiyi arttırmada ve pekiştirmede önemli bir strateji olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla her bir yapımın özel olarak tanımlanmış kitleler üzerinde etkili olması beklenir. Kamuoyu oluşumunu hızlandıracak, dikkat çekici ve uyarıcı mesajların hedef kitlede özdeşlik sağlayan temalar olduğu gözönünde bulundurulacaktır. Spot filmlerin toplumun tüm kesimlerinin ilgisini çekebilecek ve özel olarak tanımlanmış hedef kitlede kalıcı bilgi ve uyarı mesajları taşıması hedeflenmektedir.

Projede ele alınan konular halen gündelik hayatı etkileyen önemli toplumsal sorunlardır. Ne var ki güncelliğini koruyan bu sorun alanlarının birinci derecede muhatabı olan aile, aynı zamanda çözüm için de en önemli kalkış noktasıdır. Projenin belirtilen sorun alanlarında sağlayacağı katkı ve çözüm imkanları aşağıda başlıklar halinde verilmiştir.

Temel kavramlar ve temalar:

Her bir spot film için belirlenen ana başlığın önemli bir sorun alanının tümünü kuşattığını söyleyebiliriz. Eğitim amaçlı spot filmlerde konunun belli bir görsel tema üzerinde inşa edilmesi kaçınılmazdır. Bu nedenle belirtilen konuların bazı kavramlar ve temalarla sınırlandırılması zorunlu görünmektedir. Bununla birlikte dramatik anlatımda mümkün olmadığı halde sözel anlatımda genelleyici ifadeler kullanılabilir. Her bir konu ile ilgili olarak öne çıkarılması mümkün temel kavramlar şöyle planlanmaktadır:

1-Evlilikte eş seçimi ve karşılıklı haklar:
Sevgi, diyalog, özveri, sempati, işbölümü, dayanışma...

2-Türk gençliğini tehdit eden kötü alışkanlıklar:
Sigara, alkol, uyuşturucu, sevgi, ilgi, başarısızlık...

3-Özürlü bireylerin ve ailelerinin sorunları:
Sevgi, dışlama, küçümseme, ilgisizlik, çare sizlik...

4-Deprem ve diğer doğal afetler:
Bilgilenme, önlem, panik, dikkat...

5-Komşuluk ve yardımlaşma:
Sevgi, selamlaşma, dayanışma, yardımlaşma...

6-Bireysel ve toplumsal hayatta saygı:
Saygı, özen, empati, toplumsal değerler...

7-Yaşlıların sorunları ve yaşlı bakımı:
Yaşlıların dünyası, beklentileri, sevinçleri...

8-Tüketim kültürü:
İsraf, tutumluluk, tüketici bilinci...

9-Toplumsal hoşgörü:
Haklar, sorumluluklar, milli birlik ve bütünlük...

10-Okuma alışkanlığı ve bilginin önemi:
Okuma zevki, okumaya özendirme, bilginin önemi...

2. "FIRAT KENARINDA"

GAP BÖLGESİNDE KAYBOLAN KÜLTÜR BELGESEL FİLM PROJESİ

1. PROJENİN KONUSU

Bilindiği gibi ölçeği, kapsamı ve amaçları açısından dünyadaki en büyük kalkınma projelerinden birisi olan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Türkiye yüzölçümünün yüzde 10'unu kapsayan, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki dokuz ilde (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şırnak ve Şanlıurfa) uygulanmaktadır.

Başlangıçta mühendislik çalışmalarını odak alan; teknolojik, ekonomik, endüstriyel ve tarımsal projelere göre biçimlenen Güneydoğu Anadolu Projesinin bugün "sürdürülebilir insani kalkınma" ilkesi çerçevesinde değerlendirilmesi de göstermektedir ki, toplumsal kalkınma projelerinde insan unsuru (sosyolojik boyut) gözardı edilmemektedir.

GAP'ın ekonomik planda belli bir perspektif ve öngörüleri olması yanında, bu alanda öngörülen değişimin bölge insanına ve aileye nasıl yansıyacağı konusunda önemli bir eksiklik içerdiği kabul edilmektedir.

Değişimi belirlemenin öncülü, öncelikle mevcudun olduğu gibi resmedilmesidir. Bu itibarla GAP'ın getirdiği kültürel değişimi esas alan bu çalışma bu günkü Güneydoğu Anadolu bölgesinde var olan aile tipolojileri çerçevesinde ailenin büyüklüğü, aile içi ilişkiler, ailenin kurulması, aile çevre ilişkileri gibi başlıklar çerçevesinde sözkonusu aileyi

bir kurum olarak ve bir insanlar yumağı olarak resmetmeye ve anlamaya yönelik bir çalışma olarak önemli bir başlangıç sayılmalıdır.

Böyle bir çalışmanın bize sağlayacağı görsel bilgi birikimi, bölgenin zaman içinde yaşayacağı değişimi, değişimin yönünü ve yerel kültürün olumlu fonksiyonlarını zinde tutmanın politikalarını geliştirme imkanı sağlayacaktır.

2. PROJENİN AMACI

Bilindiği gibi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi tarihsel koşullar ve toplumsal yapı değerleriyle diğer bölgelerden ayrılan kimi özellikleriyle kendine özgü bir yapılanmayı ortaya çıkarmıştır. Bölgenin tarihsel ve bölgesel koşulları; hem kır hem kent ölçeğinde birey, aile ve topluma kendine özgü nitelikler kazandırmıştır. Öyle ki, ekonomik, teknolojik ve tarımsal projeleri içeren ve "Bölgesel Kalkınma" hedefiyle bölgedeki 9 ilde uygulamaya konulan GAP'ın, bölgedeki önemli ve köklü değişimlere yol açtığı kuşkusuzdur. GAP'ın bu yapıda temel aldığı hedef ve amaçların gerçekleştirilmesi "Sürdürülebilir insani kalkınma" boyutunda bölgenin özellikle projenin sosyo-kültürel yapısıyla uyumlu ve entegre sürdürülmesine bağlıdır. Bu çerçevede; projenin öncelikle bölge ailesinin yapı, işlev ve ilişkilerde oluşturmakta olduğu değişimin etkisi ve yönünün ortaya konması gerekmektedir. Bunun için her şeyden önce, dile getirdiğimiz gibi varolan toplumsal ve kültürel yapı içinde bölgenin bir kurum ve ilişkiler bütünü olarak resmedilmesi zorunludur. Önerilen bu belgesel filmin amacı, bölge ailesinin ilişkiler, değerler ve gündelik yaşam çerçevesinde görüntülü belgesel yapmak ve onun olumlu öğelerinin ortaya konmasını amaçlamaktadır.

3. PROJENİN TEKNİK ÖZELLİKLERİ

Bu projenin amacı GAP bölgesinde kaybolmakta olan kültürel yapının belgesel film halinde tespit edilmesidir. Yukarıda konu, amaç ve gerekçe bölümlerinde ayrıntılı bir şekilde belirtildiği gibi değişimin yönü ve boyutlarını esas alan bir yaklaşımla temel yapılar üzerinde durulması yerinde olacaktır. Böylece elde görsel verilerin bilimsel kriterlere uygun bir dağılım göstermesi ve bilimsel çalışmalara referans olabilecek özellikler taşıması mümkün olacaktır. Ayrıca bölgedeki kültürel değişimin çeşitli boyutlarıyla ortaya konması ve kamuoyuna yansıtılması önemli bir hedef olarak projenin teknik özelliklerini belirlemektedir.

Belgesel filmde yer alacak konular ana başlıklar ve bu ana başlıklarla ilgili temel kavramlar halinde aşağıda verilmiştir.

a. *Konut ve yerleşim : Konut tipleri, fonksiyonları, kullanımları vb.*

b. *Ailenin kurulması : Eş seçimi, kız isteme, söz kesme, nişan, düğün vb.*

c. *Aile içi ilişkiler : Baba-oğul, gelin-kaynana, dede-torun, ana-kız, karı-koca vb. ilişkiler*

d. *Aile çevresi : Komşuluk, akrabalık, dayanışma, uyum, (Düğünde, ölümde, işte vb.)*

e. *Çalışma hayatı : Tarım, hayvancılık, ticari ilişkiler, hasat, el sanatları vb.*

f. *Giyim kültürü : Evde, işte çarşıda giyim, Alışveriş/çarşı pazar ilişkileri vb.*

g. *Beslenme kültürü : Tüketim alışkanlıkları, temel ürünler, mutfak kültürü, vb*

h. *Eğlence Kültürü. Müzik, halk oyunları, nevruz, sıra gecesi vb. etkinlik/eğlence, vb.*

Projede amaçlanan belgesel yapımın konuyla ilgili kurum ve kişilerin desteğinde hazırlanması öngörülmektedir. Bölgedeki yerel değerlerin tespiti ve hangi yönüyle ele alınacağı bölge ile ilgili araştırmacıların desteğinde yapılacak ön çalışmalarla tespit edilecektir. Yer yer bölge ile ilgili toplumsal araştırmalara dayalı olarak sürdürülecek projede bölgenin geleneksel halk kültürü esas alınacaktır. Yeri geldikçe kültürel değiyimin hızı ve yönü ile ilgili tespitler yapılacaktır.

3-TOPLANTILAR

a) Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Başkanlığı ile Dünya Bankasının ortaklaşa girişimleri sonucunda gerçekleştirilen "Sosyal Riski Azaltma Projesi Yerel Girişimler Bileşeni" konulu bilgilendirme toplantısında Kurumumuz temsil edilmekte ve istenilen katkı sağlanmaktadır.

b) BM. Genel Kurulunun 20 Eylül 1993 gün ve 47/437 sayılı kararı ile 15 Mayıs tarihinin **"Uluslar arası Aile Günü"** olarak kabul edilişinin, **"2004 yılındaki 10. Yıl kutlamaları"** kapsamında altyapı hazırlık çalışmaları çerçevesinde yapılması planlanan etkinlikler, Cumhuriyetimizin kuruluşunun 80. Yılı kutlamaları da dikkate alınarak değerlendirme çalışmalara başlanmış olup, çalışmalar devam etmektedir.